

16.9.2020

VN/9443/202

Kansallinen IPBES-työryhmä kokous 1 / 2020

Hankeikkunanumero: YM013:00/2020

Aika: 16.09.2020, klo 09.00 – 11.00

Paikka: Kokous järjestettiin Teams-etäyhteydellä.

Kutsutut:

Työryhmän jäsenet:

Tanja Suni, YM (pj.)
Jarkko Koskinen, Maanmittauslaitos
Elina Ekokoski, STM
Outi Ala-Honkola, Suomen Akatemia
Outi Myatt-Hirvonen, UM
Tuula Kurikka, Metsähallitus
Juha Hiedanpää, LUKE
Noomi Saarinen, LVM
Elina Oksanen, UEF
Meri Koivusalo, Tampereen yliopisto
Sami Hautakangas, Tilastokeskus
Matti Mäkelä, Metsäteollisuus Ry
Johanna Niemivuo-Lahti, MMM
Miira Riipinen, Kuntaliitto
Marko Hyvärinen, Luomus
Teea Kortetmäki, Jyväskylän yliopisto
Petri Ahlroth, SYKE
Paula Horne, PTT
Lauri Solismaa, Geologian tutkimuskeskus
Eeva Hellström, Sitra
Petteri Tolvanen, WWF
Harri Hölttä, SLL
Anna-Rosa Asikainen, MTK
Hanna Paulomäki, GreenPeace
Jan Saijets, Saamelaiskäräjät
Ulla Rosenström, VNK
Viktor Harvio, SLC
Bernt Nordman, Natur och miljö

Pysyvät asiantuntijat:

Erityisasiantuntija Olli Ojala, YM
Professori Janne Kotiaho, Jyväskylän yliopisto

Sihteeri:

Leena Kopperoinen, SYKE

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Tanja Suni avasi kokouksen. Kokouksen asialista hyväksyttiin.

2. Työryhmän asettamiskirje – tavoitteet ja tehtävät

Olli Ojala esitteli IPBES-työryhmän asettamiskirjeen ja sen sisältöä.

3. Työryhmän jäsenten esittäytyminen

Tanja Suni luki asettamiskirjeessä mainittujen henkilöiden nimet.

Keskusteltiin työryhmän kasvattamisesta. Todettiin, että henkilöitä voidaan kutsua tilanteen mukaan ryhmän kokoukseen vierailemaan ja lähettää heille tiedoksi kansainvälisen IPBESin notifikaatioita. Ympäristöneuvos Marina von Weissenberg ympäristöministeriöstä toimii jatkossa työryhmän pysyvänä asiantuntijana. Työryhmää ei toistaiseksi muuten laajenneta.

4. IPBES Values assessment – esittely

Professor of Sustainability Science Christopher Raymond Helsingin yliopistosta esitteli IPBES Values Assessmentin ensimmäisen luonnoksen. Raymond kutsutaan työryhmään uudelleen kertomaan raportin tärkeimmistä asioista toisen luonnoksen valmistuttua.

Työryhmä keskusteli, miten arviointiin on valittu ne menneet päätöksentekoprosessit, joista halutaan oppia.

Raymondin PowerPoint-esitelmä on työryhmän saatavissa.

5. Kansainvälinen IPBES – esittely

Olli Ojala esitteli hallitustenvälisen biodiversiteetti ja ekosysteemipaneelin toimintaa. IPBES toteuttaa työohjelmaa, josta jäsenet ovat yleisistunnossa päättäneet. Esiteltiin IPBES:n toimielimet ja prosessit. (lisätietoa <https://www.ipbes.net/about>).

Käynnissä kahden esiselvityksen (engl. scoping) valmistelu: 1) Nexus assessment (Thematic assessment of the interlinkages among biodiversity, water, food and health in the context of climate change) ja 2) Transformative change assessment (Thematic assessment of the underlying causes of biodiversity loss, determinants of transformative change and options for achieving the 2050 vision for biodiversity).

Seuraava IPBES täysistunto (8. kokous) on pidettävä vuonna 2021 budjetin hyväksymisen vuoksi. Kokous Marokossa maaliskuussa 2021 ei toteutune. Tällöin hyväksytään Nexus assessmentin esiselvitys sekä Transformative change esiselvitys, joista kumpikaan ei voi edetä ilman täysistuntoa. Values –raportti on määrä hyväksyä täysistunnossa.

Keskusteltiin tarpeesta koordinoita selvityksiä esiselvitysvaiheessa. Ennakkovaikuttamista ja esiselvitysten kommentointia pidettiin tärkeänä.

6. Kansallisen IPBES-työryhmän toimintaperiaatteet ja työskentelytavat – esittely ja keskustelu

Olli Ojala esitteli IPBES-työryhmän tavoitteet ja tehtävät sekä periaatteita toiminnalle. Työryhmä pyrkii toimimaan proaktiivisesti. Työryhmä edistää suomalaisten asiantuntijoiden osallistumista IPBES-toimintaan ja pyrkii perehtymään käsittelyssä oleviin aiheisiin ennen scoping-vaiheen alkamista tai viimeistään scoping-vaiheen aikana, ja syventämään myöhemmissä vaiheissa.

Keskusteltiin, että työryhmän tehtävä on levittää IPBESiin liittyvää tietoa valtion sisällä, eri hallinnonalojen sisällä ja organisaatioissa. Työryhmän jäsenet toimivat yhdyshenkilöinä organisaatioihinsa ja toimittavat omien taustaorganisaatioidensa kommentit prosessiin. Kunkin jäsenen on mietittävä omaa taustaorganisaatiota ja sitä, miten työ organisoidaan siten, että kaikki tarvittavat asiantuntijat voivat tarvittaessa osallistua.

Pyyntöihin vastatessa riippuu taustaorganisaatiosta, halutaanko työryhmän jäsenen esittävän institutionaalisia kantoja vai asiantuntijan oman kannan.

Työryhmä pyrkii myös olemaan proaktiivinen; pyydetään asiantuntijoita alustamaan ajankohtaisista aiheista.

Työryhmä koordinoi kommenttien keräämisen pääsääntöisesti IPBES-prosessin tietyissä vaiheissa:

- Esiselvitykset (scoping)
- Raportit; toiset luonnokset
- Summary for Policy Makers; ensimmäinen luonnos

Työryhmälle on perustettu Teams-työtila. Ohjeet työtilaan liittymiseksi lähetetään myöhemmin työryhmän jäsenille ja varajäsenille. Työtilaa käytetään mm. dokumenttien kommentointiin. Keskusteltiin, voidaanko kokousmuistiot tallentaa Teamsiin, johon ohjeen mukaan ei saa laittaa mitään henkilötietoa tai muuta salassa pidettävää tietoa. Päätettiin, että kokousmuistiot laitetaan Teamsiin.

Muutokset jäsenissä ja varajäsenissä kirjataan pöytäkirjaan ja virallistetaan isommissa kokonaisuuksissa ympäristöministeriön toimesta.

Koska pandemiatilanteessa työryhmän kokoukset pidetään etäyhteyksin, sovittiin, että kokouksiin osallistumista ei ole syytä rajoittaa vain jäseniin. Kun kokouksia päästään taas järjestämään kasvokkain, varajäsenet osallistuvat kokouksiin, kun varsinainen jäsen ei pääse paikalle.

Keskusteltiin, että esiselvitys (scoping) on IPBES-työryhmän kannalta tärkeä vaihe.

Keskusteltiin kansallisen IPBES-työryhmän ja Suomen Luontopaneelin työnjaosta. Todettiin, että työryhmän ja paneelin tehtävät linkittyvät toisiinsa. Suomen Luontopaneelin puheenjohtaja toimii IPBES-työryhmän pysyvänä asiantuntijana ja tärkeänä linkkinä toimielinten välillä.

Keskusteltiin kansallisen IPBES-työryhmän ja kansainvälisiä biodiversiteettiasioita käsittelevän työryhmän yhteistyöstä. Todettiin, että IPBES-työssä keskitytään erityisesti tietopuutteiden paikkaamiseen, mikä palvelee keskeiseltä osaltaan CBD-työtä mutta myös muita tietotarpeita. Työryhmien yhteistyö on tärkeää.

7. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava kokous järjestetään noin puolen vuoden kuluttua.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Tanja Suni päätti kokouksen.